

DET KONGELIGE NORDISKE OLDSKRIFT-SELSKAB.

AARSBERETNING

1839.

AARSMÖDE DEN 30^{TE} JANUAR 1840.

PRÆSIDENTEN Geheime-Statsminister MÖSTING aabnede Forhandlingerne med følgende Tale:

MINE HERRER!

DE første Ord, jeg paa dette Sted har den Ære at tale, skal tolke det her forsamlede Selskab min Tak for det ærefulde Valg, ved hvilket Selskabet har kaldet mig til at være dets Formand.

Jeg føler tilfulde den Hæder, Selskabet derved har viist mig, og jeg erkjender, at jeg for Selskabet ikke vil kunne være hvad min ærede Forgjænger var, en Mand, der har en Celebritet, hans Videnskabelighed giver ham et saa vel grundet Krav paa.

Dog jeg skal, understøttet af de høitagtede og af Videnskaberne som navnlig af Selskabet fortjente Mænd, der staae ved Siden af mig, gjøre det til mit Formaal, at findes værdig den Plads, der er anvist mig af et Selskab, som de mest udmærkede Mænd vise en virksom Deeltagelse, og hvis Bestræbelser have fundet Anerkjendelse, ikke blot i den Verdensdeel, vi høre til, men ogsaa hiin Side Atlanterhavet, i den anden Hemisphære, til hvilken vore djærve Forfædre udstrakte deres Bedrifter, og hvor det er lykkedes vort Selskab at reise dem et værdigt og varigt Mindesmærke.

Det er glædeligt at see, hvorledes den nordiske Oldtids store Minder alt mere og mere tildrage sig en levende Opmærksomhed, og hvorledes deres Tal tiltager, der henvende deres Virksomhed til vor ældre Histories Fosterland, til den mærkelige Klippeö fjernt i Nordhavet, hvor den gamle danske Tunge er fredet og bevaret uforsvansket igjennem Aarhundreder til vor Tid.

Og nu, mine Herrer, maa jeg nævne det vist af os alle dybt fölte Tab, Selskabet har lidt siden dets sidste Forsamling — Tabet

af den Konge, under hvis faderlige Regjering det i Dag for 15 Aar siden forenede sig til et skjönt videnskabeligt Formaal, og der stedse har viist det sin Kongelige Deeltagelse.

I Aaret 1828 modtog Selskabet et Beviis derpaa, idet samme gaves Prædicat af Kongeligt, og i det fölgende Aar derved, at Hans Majestæt nævnede sig Selskabets Protector.

Mange flere Beviser paa vor hedengangne Konges hulde Deeltagelse og Gavnildhed har Selskabet modtaget, iblandt hvilke jeg indskrænker mig til at anföre de, Selskabet Tid efter anden tilstillede forskjellige Samlinger af Diplom-Afskrifter fra Königsberg, som tjene til den fædrelandske Histories Oplysning.

Men fremfor Alt, var det den livfulde Maade, hvorpaa vor bortkaldte Konge modtog enhver Meddelelse, der berørte Videnskaberne, og den blide, men ligesaa kræftfulde Opmuntring, han gav til at fortsætte det begyndte Arbeide, der fremkaldte fornyede Anstrængelser.

Og saaledes har han, — vor forevige Protector, — ved den Yndest, han i alle Retninger vedligeholdt for vort Selskab, givet det Styrke og Betydning.

Hans Minde vil af Fædrelandets, og navnlig af Videnskabernes Venner endnu i den sildigste Fremtid bevares i taknemmelig Erindring!

Til disse faa — men af mit Hjertes Fylde udgaaede Erindringsord, knytter jeg den, Selskabet skyldige Beretning om det Skridt, Selskabets Vice-Præsident og dets Secretair, i Forening med mig, paa Selskabets Vegne, og vist i dets Aand, have gjort umiddelbar efter vor nuregjerende Konges Thronbestigelse.

Vi have samlede bevidnet Hans Majestæt Selskabets Sorg over vor Kongelige Beskytters Bortgang, og i Forbindelse dermed have vi anholdt om Hans Majestæts lige Beskyttelse.

Hvad der ved denne Leilighed er talt og af Hans Majestæt allernaadigst svaret, vil af de offentlige Tidender være Dem, mine Herrer, bekjendt.

Hans Majestæts Selskabet i de naadigste Udtryk tilsagte Beskyttelse kunde ventes af en Fyrste, der selv er Videnskabsmand og derfor ogsaa Videnskabernes hulde Ven, og paa hvis virksomme

Deeltagelse i dets Arbejder, Selskabet allerede ved flere antiquariske Meddelelser har modtaget Prøver.

Og saaledes kan vort Selskab med Tryghed imødesee den tilkommende Tid som heldbringende for dets Virksomhed.

* * *

Torsdagen den 10de December havde den ovenfor ommeldte Deputation fra Selskabet Audience hos Hans Majestæt **KONG CHRISTIAN DEN OTTENDE** i Anledning af Allerhöistsammes Throubestigelse, ved hvilken Leilighed Præsidenten talte saaledes:

Allernaadigste Konge!

Den dybe Sorg, som i disse Dage har grebet alle Danskes Hjerter, og som Deres Majestæt Selv saa hjertelig har udtalt til Deres Folk, Sorgen over Tabet af en elsket Konge, den maa for Deres Majestæts Nordiske Oldskrift-Selskab, som i vor forevige Landsfader saae dets höie Stifter og uafbrudte Velgjörer, være end mere smertefuld. Ved Hans kongelige Beskyttelse, naadige Bifald og kraftige Opmuntring fik Selskabet Styrke og Betydning; Hans Minde vil derfor uudsletteligt være i dets taknemmelige Erindring.

Som Olding og min afdöde ophöiede Herres tro hengivne Tjener vover jeg at udtrykke disse Fölelser, idet jeg fremtræder for Dem, min allernaadigste Herre og Konge! for i Oldskrift-Selskabets Navn at frembære dets Lykönskning til Deres Majestæts Bestigelse af Deres höie Forfædres Throne, nedarvet fra den fjerne Oldtid, hvis Færd og Daad Selskabet har gjort sig det til Hovedformaal at fremstille og oplyse.

Vi ville ikke gjentage, hvad der er Verden og især Fædrelandet bekjendt om Deres Majestæts inderlige Fortrolighed med Alt hvad der er godt og skjönt i Videnskabens og Kunstens Rige; — men det indgyder os den fuldkomne Forvisning, at deres Majestæt ogsaa med Heusyn til dette Selskabs huldrige Beskyttelse, hvori De allerede har taget en saa virksom Andeel, vil bönhöre dets Önske, og saaledes erstatte det smertelige Tab, som det nylig har lidt ved dets dyrebare Protector's Hedengang.

Selskabet har efter Evne sögt at udbrede Fædrenes og Fædrelandets Hæder, selv blandt fremmede og fjerne Folkeslag, og det

har seet sine Bestræbelser lønnede med uventet Held, hvorved det er lykkedes at lægge en fast Grundvold for disses Fortsættelse i Eftertiden.

Bliver Selskabet saa lykkeligt, nu og fremdeles at vinde Deres Majestæts Bifald og Beskyttelse, vil denne uskatteerlige Opmuntring bedst sikre dets fremtidige Fremskriden paa den Bane, det har valgt sig, nemlig den videnskabelige Fremstilling og Granskning af de fædrelandske Oldsagn og Oldsager, Oplysningen af vort Nordens paa store Minder rige Oldtid.

Og nu, allernaadigste Konge! mine Slutningsord, der indeholde mit hjerteligste Önske, dog ikke blot mit, ikke blot vort Selskabs, men hver god dansk Mands — Gud velsigne Dem, Deres Huus og Deres Regjering!

Det behagede Hans Majestæt at svare:

„Det har været mig behageligt at følge Gangen af Selskabets Foretagender og at bemærke dets Virksomhed, som har bidraget til at udbrede Fædrelandet Hæder og tillige har vundet Anerkjendelse i Udlandet. Ligesom min Forgjænger yndede Selskabet, kan det være forvisset om min Beskyttelse; det vil være mig kjært at fremme dets hæderlige Bestræbelser og kunne opfylde dets Önsker.”

* *

* *

* *

SELSKABETS Foretagender have hidtil været rettede i Særdeleshed paa følgende Formaal: Nordens historiske Sagaer om Begivenheder i de tre nordiske Riger, Americas for-columbiske Historie og Grönlands historiske Mindesmærker. Paatænkt og forberedt var derhos ogsaa en Udgave af Islands historiske Sagaer nærmest vedkommende selve Island eller Islændernes egne Bedrifter og Færd. Til disse Hovedværker knytte sig, i tvende fra Aaret 1836 af særskilt fortsatte Rækker af Annaler og Mémoires, archæologiske, historiske og lingvistiske Undersøgelser, som bidrage til yderligere at oplyse Oldskrifterne og den nordiske Oldtid i Almindelighed. Det er nærværende Beretnings Bestemmelse at meddele en kort Udsigt over hvad der i det nærmest forløbne Aar 1839 er deels virket af Selskabet selv i disse forskjellige Retninger, deels ved det foranlediget.

NORDENS HISTORISKE SAGAER

OM BEGIVENHEDER I NORGE, SVERRIG OG DANMARK, denne indholds-
rige Samling af Kildeskrifter til det hele Nordens Historie fra det
9de til det 13de Aarhundrede, forekom Selskabet at have Krav
paa dets fortrinlige Opmærksomhed. Den kritiske Udgivelse af
disse Oldskrifter var dets først paabegyndte Foretagende, der i
1836 var saa vidt fremmet, at den fuldstændige Række af 12 Bind
var udgivet saavel i den islandske eller oldnordiske Grundtext
FORNMANNNA SÖGUR, som i dansk Oversættelse OLDNORDISKE SAGAER.
Derhos vare 7 Bind udgivne af den latinske Oversættelse, hvortil
nu endvidere föiedes følgende tvende

SCRIPTA HISTORICA ISLANDORUM VOL. VIII ET IX,
indeholdende de norske Kongers Sverres, Hakon Sverresöns, Guttorm
Sigurdsöns og Inge Baardsöns Sagaer samt Hakon Hakonsöns Saga
indtil Hertug Skules Fald, eller Norges Riges Historie fra 1184
indtil 1240. Fra Oldskrift-Afdelingens Medlem, Adjunct ved Besse-
stad lærde Skole paa Island, Sveinhjörn Egilsson, der bearbejder
dette Værk, modtoges fremdeles den latinske Oversættelse til dets
Vol. X og XI, som ville blive trykte, saasnart Selskabets Kræfter
tillade det.

AMERICAS FOR-COLUMBISKE HISTORIE.

Ved Udgivelsen næstforrige Aar af det af Rafn bearbejdede
Værk ANTIQVITATES AMERICANÆ har Selskabet søgt at virke til
Oplysningen af den vestlige Hemisphæres tidligste Opdagelses-
Historie. Dette Værk har fremdeles fremkaldt og foranlediget ad-
skillige Meddelelser.

Dr. Webb i Boston meddelte i et Brev til Secretairen en
Beskrivelse over Ruinerne af en gammel Bygning i Newport paa
Rhode Island, der i lang Tid har været Gjenstand for Beskuernes
Forundring og opvakt hos alle, der besøgte Stedet, Lyst til at
kjende dens Ophav, men om hvilken selv de mest aldrende Ind-
byggere ikke vide at give nogen tilfredsstillende Oplysning. Ingen
lignende i ældre eller nyere Tider til hvilkensomhelst Bestemmelse
opført Bygning findes i Nærheden eller i nogen anden Deel af

Landet. Beskrivelsen oplyses ved Afbildninger, nemlig et Prospect af Ruinen, seet udenfra (Tab. III) og af dens Indre (Tab. IV), fremdeles et Gjeunemsnit og en Grundplan af Bygningen (Tab. V), begge grundende sig paa Maal. Her betegner A en Skorsteen, B,B Skabe i Muren, C et Vindue og D,D Huulheder oven over Söilerne, i hvilke Enderne af Bjelker, hvorpaa et Gulv har været anbragt, antages at have hvilet. Disse formenes med Grund at være Forandringer, som i senere Tider ere foretagne ved Bygningen, der er bleven anvendt som Hømagazin og tidligere mueligen til andet Brug. Bygningen er opført af utilhuggen Graavakke, som findes der i Oversfödighed, Stenene lagte ovenpaa hinanden og fast sammenföiede med en af Sand og Gruus opfyldt Kalk, der maa have været af en udmærket Beskaffenhed, eftersom den er bleven næsten ligesaa haard som selve Stenen. Der er intet tilbage uden de blotte Mure, hverken Tag eller nogen Deel af den indre Indretning.

Denne Meddelelse foranledigede Professor Rafn til i Selskabets Mémoires for 1838—1839, hvori den indførtes, at föie et Tillæg til Antiquitates Americanæ. Til Sammenligning med denne gamle Bygning fremstiller han Afbildninger af Dele af Vestervig Kirke ved den vestlige Vig af Liimfjorden (efter Meddelelse fra Professor Höyen), henhörende oprindeligt til det der liggende Augustiner Kloster, der ved Aaret 1110 stiftedes til Ære for St. Thöger (*St. Theodgarus*), Olaf den Helliges Capellan, som efter dennes Fald kom til Danmark (Tab. VI); af Cryptaen i Viborg (Tab. VII), opført under Kong Nicolaus's Regjering omtrent 1128; fremdeles af Bjernede Kirke ved Sorö (Tab. VIII), bygget af Erkebiskop Absalons Frænde Sune Ebbesen, den af Knytlinga Saga bekjendte Helt, der paa Toget til Rygen 1168 sendtes af Kong Valdemar den Første ind i Borgen Arcona, for at nedhugge Svantevits Gudebillede. Den romanske eller forgothiske Bygningsstil, der var fremherskende i det vestlige og nordlige Europa lige til Slutningen af det 12te Aarhundrede, er umiskjendelig, ligesom især i de to förstnævnte Bygninger, saaledes ogsaa i den i Newport, der maa antages at være OPFÖRT BESTEMT IKKE SILDIGERE END I DET 12te AARHUNDREDE. Paa Grönland findes Ruiner af tre Rundbygninger, de to 300 og 440 Fod östenfor

Kirkerne i Igalikko og i Kakortok, hvilke rimeligviis have været Baptistier, der i ældre Tider ofte anlagdes udenfor Kirken, til hvilken Mennesket først ved Daaben antoges at blive indviet. Samme Bestemmelse formenes en ottekantet Bygning (Tab. IX), at have haft, der hørte til det i 1141 stiftede Mellifont Abbedi i Irland, og antages at være samtidig med dets Grundlæggelse; og rimeligviis har ogsaa den i sin særegne Architectur med denne saa paafaldende overeensstemmende gamle Bygning i Newport været et Baptistarium, maaskee anlagt af Biskop Erik, der i 1121 drog til Viinland, vistnok i den Hensigt at omvende sine Landsmænd og befæste dem, der allerede vare Christne, til Vedholdenhed i Troen.

Auditeur N. Fugl af St. Thomas underrettede ved Brev af 20de Januar om, at han paa en Reise forrige Efteraar i de forenede nordamericanske Stater havde, under Opseilingen fra Newport igjennem Narragansett Bay til Providence, lagt Mærke til Terrainet, der heelt op igjennem det smalle og lange Sund er usædvanlig fladt med store flade Stene langs med Strandbredden paa begge Sider. Mount Hope viser sig ingenlunde som et Bjerg af nogen Betydenhed, men som en ringe hævet Høi, der rager frem inde i Landet fjernt imod Østen. De americanske *vilde Druer*, som han saae i stor Mængde i denne Egn, hvor Rafn henlægger vore Forfædres Viinland, ere blaae, meget kjødrige, mindre safrige, men syrlige; de nydes nu ikke meget raa, da de ere fortrængte af en finere blaa Drue, der er egen for Nordamerica. Den vilde Ranke saae han i Staten Ohio af en uhyre Størrelse, Stammen een til to Fod i Omkreds, og slyngende sig op ad de største Træer, fra det ene til det andet. Under sit Ophold i Massachusetts besaae han det originale, nu i Harvards Universitets-Bibliothek i Cambridge opbevarede Aftryk af Indskriften paa Assonet-Klippen, og holder sig ved Sammenligning overbeviist om Correctheden af den i Værket *Antiquitates Americanæ* indførte Afbildning.

Dr. Philos. Paulsen i Slesvig meddeelte en Beretning fra Professor M. Richter i Cooperstown, i *Otsego* County, om nogle i Wisconsin, i Districtet Huron eller Northwestern Territory, opdagede RUINER, hvorom denne yttrede sin Formening, at de mueligen kunde

være af scandinavisk Oprindelse. Disse Ruiner, som benævnes Uzteilan, ere beliggende paa den vestlige Bred af Rockriver, og bestaae i Forskandsninger, der omgive en Plads af henved 20 Acre Land, som mod Floden er dækket af en opført Vold af 12 til 15 Fods Høide, og paa de andre Sider beskyttes af en af brændte Stene opført Muur, endnu af omtrent 4 Fods Høide og 25 Fods Brede. I regelmæssige Distancer af henved 20 Fod findes halv-runde fremspringende Værker, og udenfor Murene store firkantede Skandser, der synes at have været Udenværker. Paa den af Murene omgivne Plads sees Forhöininger og Fordybuinger, som danne regelmæssige Figurer og aabenbar ere Levninger af Huse og Stræder. Det hele skjønnes at have været ødelagt ved Ild. Ovenpaa Voldene voxte Ege af en 6 til 8 Aarhundredes Alder. I en Afstand af henved 600 Fod ligge 50 særegne kegelformede Jordhøie af forskjellig Størrelse, nogle 20 Fod høie, sandsynligviis Gravhøie.

Hr. Aubin i Mexico havde i en Skrivelse til Selskabets Præsident af 19de Juni meddeelt nogle Uddrag af *mexicanske Oldskrifter* til Bekræftelse med Hensyn til Mexico paa de utvivlsomme Kjendsgjerninger, at der i flere Dele af America har været EN HVID BEFOLKNING, FÖR COLUMBUS GJENOPDAGEDE DENNE VERDENSDDEL, og at man har fundet SPOR AF CHRISTENDOMMEN LÆNGE FÖR SPANIERNES ANKOMST. Han viser, hvorledes disse to Kjendsgjerninger, hvad Mexico angaaer, ligesom forene sig i QUETZALCOHUATL'S Person. I de mexicanske Oldmyther og Oldsagn træffer man to Quetzalcohuatl, den første kaldet Ce Acatl efter sit Fødselsaar og Dødsaar (født 843, død 895), der blev tilbedt som Gud; og den anden kaldet Topiltzin Acxiti, der i Almindelighed ansees for den sidste Konge i Tula, og som, da han forfulgtes af sin Modstander Huemac, maatte indskibe sig i Coatzacoalco til Tlapatlan, og forudsagde at han vilde komme tilbage, hvorfor ogsaa Mexicanerne troede at gjenkjende ham i Cortez's Person. Han kom (man veed ikke hvorfra) til Tula Aar 1002, og reiste mod Östen Aar 1051, efterat hans Parti Toltiquerne var opløst. Naar der nævnes flere Quetzalcohuatl i en senere Periode, da har dette sin Grund i at Gudens Ypperstepræst altid har Gudens Navn og Gudens Insignier.

Quetzalcohuatl, der spiller en saa vigtig Rolle i Mexicos gamle Historie, mener Hr. Aubin at være den Person, hvis Historie kaster det største Lys over de gjentagne, maaskee hyppige Forbindelser, der have fundet Sted mellem den gamle og den nye Verden. Til nærmere at bestemme Tiden for de Fremmedes Ankomst, der bleve anførte af Quetzalcohuatl, har man flere mexicanske Manuscripter, med Tidsbestemmelser der nærme sig denne Old. De ere laconiske, tørre, afbrudte Oversættelser, saa at sige af Malerier, som Forfatterne, endnu da de nedskreve deres Beretninger, havde for sig, og fremsætte Begivenhederne paa en Maade Aar for Aar. Da de gaae lige til Spaniernes Ankomst, vilde det være let at bestemme Tidsfølgen ved at gaae tilbage i Tiden fra den ene Begivenhed til den anden, men her frembyde sig flere andre Vanskeligheder. Deels ere de skrevne ud i Eet, saa at det kun for den, der havde Maleriet for Öie, er let at skille det der hörer sammen fra det andet, deels ere Aarene her regnede i Cyclus af 52 Aar, saa at en ny Cyclus begynder med hvert 52de Aars Udgang, uden at de enkelte Cyclus indbyrdes ere adskilte fra hinanden, med mindre de maaskee benævnes efter een eller anden samtidig Regent. Derved bringer enhver Lacune Læseren i Forvirring, da han ikke mere veed, i hvilken Cyclus af Aar Historien bevæger sig. Men den største Vanskelighed er selve Læsningen af Manuscriptet, der er skrevet med en gammel mexicansk Skrift, som næsten ingen mere forstaaer. Det er deres Bekjendtskab til dette Sprog Torquemada og Gama skyldte, at deres Skrifter over Mexicos Historie saa langt overgaae alle senere Værker, ved hvis Affattelse disse Kilder ikke have kunnet være benyttede. Først efter flere Aars anstrængt Flid og ved flere dygtige Indfødtes Understöttelse er det lykkedes Hr. Aubin at erhverve sig et grundigt Kjendskab til nogle af disse Manuscripters Indhold, og af disse har han uddraget enkelte af de interessanteste Punkter, hvilke han i sit Brev har indført i en ordret Oversættelse.

Disse modtagne Bidrag til Mexicos Oldtids Culturhistorie og om de religieuse Begreber der herskede der, ere i og for sig interessante, skjönt vi vel neppe tör vente at de ville komme i umiddelbar Beröring med Beretningerne i vore nordiske Oldskrifter.

Inidlertid fortjener det at bemærkes, at de samme Aar, 1018 og følgende, hvortil den store Hungersnød i Mexico henføres, var ogsaa her i det nordlige Europa store Uaar og Misvæxtsaar (*hallæri mikit at korni*, Fornmanna Sögur IV, 233—234), og at Biskop Eriks Afreise fra Grønland til America, som i vore Oldskrifter henføres til Aaret 1121, falder ifølge een af de originale mexicanske Oldböger, paa eet Aar nær samtidig med Xoloths Ankomst til Mexico, han som anførte Chichimikerne, Stifterne af det Tercocanske Rige.

Fra Dr. Jerome V. C. Smith i Boston, modtoges, tilligemed et Kort over Havnen ved Boston, en Plan over den der beliggende, i forrige Aarsberetning omtalte, Rainsford Island.

Hr. Joshua Toulmin Smith i Roxbury i Massachusetts sendte sit Skrift: „*The Northmen in New-England, or America in the tenth century*” udgivet i Boston, 1839, for hvilket han har lagt Værket *Antiquitates Americanæ* til Grund, og tilstillede Selskabet senere en anden i London 1839 besörget, med flere af Planerne ledsaget Udgave af samme Skrift, benævnt „*The Discovery of America by the Northmen in the tenth century.*”

Hr. Bernardin Biondelli i Mailand: sin ligeledes ved *Antiquitates Americanæ* foranledigede Afhandling: „*Scoperta dell America fatta nel Secolo X da alcuni Scandinavi, Milano 1839.*”

Secretairen ved det geographiske Selskab i London, Capitain Washington, underrettede om, at dette Selskabs Direction, i Overbeviisning om Vigtigheden af de oldnordiske Beretninger om Americas Opdagelse, havde foranstaltet eftertrykt i Selskabets Journal (Vol. VIII. p. 114—129, 1838) den engelske *Abstract of the Evidence for the Discovery of America by the Scandinavians in the tenth century*”, som findes foran i Værket *Antiquitates Americanæ*.

Hr. George Downes i Dublin sendte sit Skrift „*Three Months in the North*”, hvori han, i et særskilt Tillæg, har meddeelt nogle Bemærkninger om de gamle Nordboers Ophold i America, navnlig betræffende det i de oldnordiske Beretninger omtalte Ved Mösur og om Indskriften paa Assonet-Klippen.

Academiker Sjögren sendte en 1839 i St. Petersborg udkommen RUSSISK Oversættelse af Rafns historiske Fremstilling af Americas

Opdagelse ved Nordboerne i det 10de Aarhundrede: *Объ Открытіи Америки въ X вѣкѣ. Сочиненіе К. Х. Раѳна.*

Greve, Dr. philos. Gråberg af Hemsö i Florens: en af ham i Pisa 1839 udgiven ITALIENSK Oversættelse af samme Skrift: „*Memoria sulla scoperta dell' America nel secolo decimo*”.

Dr. Joseph Vargas, forhen Præsident i Republiken Venezuela i Sydamerika, samme Skrift i en SPANSK Oversættelse, som han havde udgivet 1839 i Caracas: *Memoria sobre el descubrimiento de la America en el siglo decimo (traducida al Castellano por un ciudadano de Venezuela).*

Hr. D. Buddingh i Haag et af ham udgivet Skrift: *Ontdekking van Amerika, en herhaalde Zeereizen derwaarts, in de X., XI., XII., XIII., en XIV. Eeuw, (volgens het Koninklijk Oudheidkundig Genootschap van Koppenhagen) te 'sGravenhage 1838*, indeholdende en fra Hettemas, i forrige Aarsberetning omtalte, forskjellig HOLLANDSK Oversættelse af samme Fremstilling.

Gouverneuren over Massachusetts, Hs. Excell. Edward Everett, var ved Skrivelse af 13de April indtraadt i Selskabets Committee for Americas for-columbiske Historie.

GRÖNLANDS HISTORISKE MINDESMÆRKER.

Af dette Værk, som har til Formaal at oplyse hiint mærkelige Polarlands ældre Historie og Geographie, udgav Selskabet i 1838 de to første af Finn Magnusen og C. C. Rafn bearbejdede Bind. Der fortsættes med Forarbejderne til det tredie.

De antiqvariske Undersøgelser, som efter Selskabets Foranstaltning foretages paa selve Grønland, ere i 1839 med Held fortsatte. Missionairen ved Julianehaab, Hr. Jörgensen, hvem man allerede tidligere skylder vigtige Meddelelser, gav fremdeles en foreløbig Underretning om en ny af ham foretagen Udgravning af Kirkegaarden ved den nordre Arm af Fjorden *Igalikko*. Ved at grave dybere end ved de tidligere Undersøgelser, stødte man, 3 til 4 Alen under Jordens Overflade, paa hele Rader af Liigkister og steensatte Grave, som indholdt Skeletter. Pastoren föier til Beskrivelsen over dette mærkelige Fund, Prøver af forskjellige Klædnings-

stykker, som fandtes paa Ligene, og andre Gjenstande, som afgive umiskjendelige Vidnesbyrd om den tidligere europæiske Befolkning i denne Deel af Grönland. „At der har staaet en Kirke i *Kaksiärsuk*“, föier han til, „er ligesaa vist, som at der har været een i Igalikko. Jeg haaber at skulle kunne give Oplysning om de vigtigste Kirkers Beliggenhed, thi dette viser, efter hvad jeg nu har erfaret, Kirkegaardene allerbedst, hvor man vist overalt, som i *Igalikko* og *Kaksiärsuk*, vil ved Eftergravning træffe paa hele Rækker af Liüg, for største Delen nedlagte i Liügklæder og Liügkister eller og i Steensætninger. Næste Aar haaber jeg at faae bereist Fjorden *Tunnudliarbik* (her ere langt flere Rudera end Arctander har opgivet, f. Ex. paa Nordsiden ved *Sarpik*, *Umuksak*, *Kördluktok*, *Uttokamiut*, paa Sydsiden ved *Kornquk*, *Iterdlek*, *Akkulliarursæk* og *Iqlorsoarärsuk*) og undersøgt hele denne Fjord, ligesom og randsaget Kirkegaarden ved *Kakortok* (om denne har jeg godt Haab), de övrige Ruiner i *Igalikko* og *Kaksiärsuk* og Kirkegaarden ved *Ikigeit*. Mere tör jeg ei love, og jeg tör kun love det paa de Vilkaar, at jeg beholder Helbredet; thi i lang Tid at tilbringe Nætterne under Konebaaden i Regn, Taage og Blæst, der ofte indfalder, er ei behageligt, og dog, naar slige Undersögelser skulle foretages, nödvendigt. Det er uden Tvivl disse Ubehageligheder, der have bevirket, at hidindtil saa ringe Eftergravninger ere anstillede og saa faa Efterretninger ere hjemkomne.”

Til Afbenyttelse for den nye Udgave af Beretningerne om Zenoernes Reiser i Norden, som til ovennævnte Værk bearbejdes af Professor Bredsdorff, havde George Downes i Dublin, paa det Kongelige Irlandske Academies Vegne, meddeelt Besvarelser paa nogle Spørgsmaale vedkommende Irlands Geographie og ældre Historie.

For Udgaven af samme Skrift havde Pastor Schröter i Thorshavn optegnet nogle *färöiske Sagn og Slægtregistre*, som han formener ville kunne tjene til Oplysning af disse Beretningers Indhold.

ISLANDS OLDTIDS-SAGAER.

Eet af de betydeligste og vigtigste Værker, hvis Udgivelse fra Selskabet er paatænkt og bestemt som nærmest forestaaende,

er en fuldstændig, med udførlige Oplysninger ledsaget, **CRITISK UDGAVE I DEN OLDNORDISKE ELLER GAMLE ISLANDSKE GRUNDTÆXT** af den store Samling af Sagaer om selve Island og Islændernes Bedrifter i og udenfor deres Fædreland. Forberedelserne til denne Udgave paabegyndtes allerede tidligere, og ere i Aaret 1839 fortsatte. Til Afbenyttelse i dette Værk, hvis Trykning man imidlertid endnu ikke har kunnet begynde, har af Medlemmerne i Selskabets oldgeographiske Committee for Island Björn Gunlögsen, Adjunct ved Bessestad lærde Skole, meddeelt adskillige *Tilleg og Berigtigelser til Kortet over det gamle Island*, og Amtmanden over Islands Nord- og Öst-Amt, Bjarne Thorarensen en Undersøgelse om *Beligheden af den i Njåla omtalte Gunnarshöi ved Hlidarende*.

For at gjøre disse mærkelige Kildeskrifter til den islandske Fristats Historie bekendte i en større Kreds af Læsere, har Selskabet besluttet at foranstalte særskilt udgivet i en **DANSK BEARBEIDELSE** et Udvalg af det Vigtigste og mest Tiltrækkende af deres Indhold. Dertil henføres efter Planen det der angaaer Landets og Folkets Historie i Almindelighed og det som skildrer Folkets Forfatning og Sæder i Særdeleshed. Den danske Bearbejder gaaer let hen over alt det som standser og opholder Læseren i Betragtningen af Handlingen selv, men meddeler derimod denne i hele sin Udførlighed; han bortskjærer det som kun for en enkelt Egn eller Familie kan have Interesse, men optager derimod alt det som skildrer Characteren i alle sine Eiendommeligheder. Hvoraf da følger, at enkelte fortrinlige Sagaer optages heelt eller næsten fuldstændig, men andre forbigaaes eller betydelig forkortes, saa at den hele Samling vil meddele den danske Læser deels en underholdende historisk Læsning, deels en nogenlunde fuldstændig Oversigt af Landets og Folkets Historie.

Af dette særskilte Værk, som bearbejdes af Registrator i Geheimearchivet N. M. Petersen, paabegyndtes Udgivelsen i 1839 med **HISTORISKE FORTÆLLINGER OM ISLÆNDERNES FÆRD HJEMME OG UDE, FÖRSTE BIND**, indeholdende, efter en forudskikket Indledning, en kort Udsigt over Islands Hoveddele og over Hovedbegivenhederne i dets ældre Historie

samt Fortællingen om Egil Skallagrimsön, til hvilken følge nogle oplysende Anmærkninger eller særskilte Afhandlinger om Berserker og Berserksgang, om Vikinger, om Indretningen af de Gamles Boliger, om Nid samt om Tidsregningen i Egils Saga.

SELSKABETS ANNALER OG MÉMOIRES

for 1838 og 1839 ville blive nærmere omtalte i Beretningen for 1840.

For Selskabets HISTORISKE ARCHIV, og tildeels bestemte for de følgende Bind af dets ANNALER og MÉMOIRES, modtoges følgende Meddelelser, nemlig fra

Skolelærer Christensen i Sahl, Viborg Amt: Aftegning af en i en Begravelse ved Sahl Kirke indmuret Gravsteen, hvorpaa et Kors er anbragt og derunder Runerne †Y†RÐ , INGARÉ (*Ingerd*).

Hr. P. A. Brandt, der for Tiden opholder sig i Lagoa Santa i Brasilien: Prospector af historisk mærkelige Steder og Afbildninger af Oldtidsmindesmærker i Norge, nemlig: 1) Nordrehoug i Ringeriget; 2) Thingstenene paa Gaarden Bilden i Hadeland; 3) Gaarden Dynna i Hadeland; 4 og 5) Ruinerne af den gamle Kirke paa Gaarden Steen i Ringeriget; 6) Grundtegning af disse Ruiner; 7) Halfdan Svartes Høi paa Gaarden Steen i Ringeriget; 8) Bauta-stenen paa Granvolden i Hadeland; 9) Granvolden i Hadeland.

Pastor Helgason til Reykholt paa Island: yderligere Oplysninger betræffende nogle paa Island nylig opdagede Runestene med Forklaring af Indskrifterne.

Dr. Clement af Øen Amrum i dansk Friisland: Tegninger af enkelte örkenöiske Oldsager.

Pastor Masch til Demern i Fyrstendömmet Ratzeborg: Beretning om Udgravningen af en Høi ved Grönau i det Lauenborgske, der har stor Lighed med flere mærkelige paa Möen, som Grosserer Hage i Stege lod i 1837 undersøge, og som ere beskrevne i Selskabets Annaler for 1838 S. 165—168. Ved at gjennegrave denne Høi ovenfra, fandt man i den tvende Grave fra forskjellige Tidsaldere; nederst et Gravkammer fra Steenaldere, hvori een af de ældste raat forarbejdede Urner og derved Flintsager; 6 Fod höiere oppe en Grav fra Broncealdere, hvor Ligene uforbrændte

havde været nedlagte paa det med Græs og Planter bevoxede Jordsmon, altsaa oven paa den fra Steenalderen hidrørende Høi. Landsespidsen og Naale med flere Sager af Bronze angive, hvilken Old denne Grav tilhører, og dens Beliggenhed ovenover den anden bekræfter den ved saa mange Mærker grundede Formodning om, at Broncealderen her i vore nordiske Lande, ligesom vel og i andre, er yngre end Steenalderen.

Regjeringsraad Boddien i Aurich: en Meddelelse om et mærkeligt Fund i Friedeburger Mose i Ost-Friisland, der har stor Overeensstemmelse med det Fund, som i 1835 gjordes ved Haraldskjær i Jylland. Ligesom det Liig man antager for at være Dronning Gunhilds, stødte man ogsaa her paa et med nedrammede Pæle og Kroge fastholdt kvindeligt Liig, hvorpaa vare Klædningsstykker af lignende valket, uldent Tøi af firskaflet Vævning, og høist mærkelige Sko, enhver bestaaende af eet Stykke Læder uden særskilte Saaler og uden Syning, men prydet med indskaarne Trekanter, Stjerner og andre Forziringer.

Professor Kruse i Dorpat: Beretning om en af ham efter Keiserlig Befaling foretagen stor antiqvarisk Reise i det Russiske Riges östersöiske Provindser Lifland, Esthland og Curland, hvis Hovedhensigt var at efterspore, med hvilke Nationer disse Provindser i Oldtiden have staaet i Forbindelse, og om hvis vigtige Resultater han oplyser. Det sees deraf, at scandinaviske Oldsager ere i Mængde fundne især langs Havets Kyst og ved Bredderne af de større Floder, og at mangfoldige Gjenstande ere fremkomne der, som kunne tjene til Sammenligning med vore nordiske Oldsager, og som paa en uimodsigelig Maade bekræfte vore Forfædres idelige Færd og længere Ophold i hine östlige Egne.

Professor Zipser i Neusohl i Ungarn: en med Afbildninger oplyst Beretning om Oldsager af Bronze, der ere fundne i det nordlige Ungarn.

I April-Mödet foreviste Conferentsraad Thorvaldsen adskillige i Italien fundne Oldsager af Bronze, bestaaende af Paalstave, Spydspidsen, Armringe, Fibulaer og andre Spænder, med flere Gjenstande, der have stor Overeensstemmelse med vore nordiske,

af hvilke Oldsag-Committeen forelagde Prøver til Sammenligning og Qberstlieutenant Sommer foredrog Bemærkninger om enkelte.

Inspecteuren over Nordre Grönland Major Fasting, forelæste nogle Grönlandske Folkesagn.

I Juli-Mödet foreviste Justitsraad Thomsen adskillige, vilde Nationer tilhørende, Redskaber og Vaaben af Steen med de til samme hørende Skafter, for at tydeliggjøre, hvorledes flere af vore nordiske Steensager have været indfattede i eller fastgjorte til Skafter, for saaledes bekvemmere at kunne anvendes.

I October-Mödet anmeldte Bestyrelsen at Hans Majestæt Kongen havde ved Reskript af 3die August tilstillet Selskabet i Fortsættelse en 7de Sending af de paa Allerhöistsammes Bekostning af Professor Voigt i Königsberg besörgede Afskrifter af *Documenter vedkommende den nordiske Historie*, som findes i det derværende Geheime-Archiv.

I samme Müde foretoges Valg paa FORMAND for de næstfølgende tre Aar, og valgtes dertil Hans Excellence Geheime-Statsminister J. S. Müsting.

Nye Medlemmer optoges.

Cassereren, Archivarius J. C. Kall, fremlagde sit Regnskab over Selskabets Pengevæsen for Aaret 1839. Casse-Beholdningen var den 31te December 1839: 78 Rbd. 88 Sk.

Ifølge den af Secretairen meddeelte Udsigt havde SELSKABETS FASTE FOND i Aaret 1839 erholdt en Tilvæxt af 2000 Rbd. Sölv, og var saaledes voxet fra 26,000 til 28,000 Rbd. Sölv i Kongelige 4-Procents Obligationer.

Der foretoges Valg paa tvende Revisorer af Cassererens Regnskab for 1839, og valgtes dertil Major Cathala og Grosserer Andreas Nielsen.

Da Selskabets femte Treaar nu var udlöbet, foretoges Valg paa de övrige Embedsmænd for de næste tre Aar 1840, 1841 og 1842; med fleste Stemmer valgtes til

VICE-FORMAND Etatsraad og Geheime-Archivar Finn Magnusen;

SECRETAIR Professor C. C. Rafn;

CASSERER Archivarius J. C. Kall.

MUSEET FOR NORDISKE OLDSAGER

har ikke mindre i dette Aar end forhen modtaget Beviser paa Publicums Interesse og Velvillie, saavel ved de talrige Besög ved Samlingens offentlige Foreviisning, der fremdeles vedbliver at finde Sted om Torsdagen fra Kl. 11-1, som og ved de mange tildeels værdifulde Gaver, det i Lübet af det förgangne Aar har modtaget. Den hele Tilvæxt bestod i 110 forskjellige Sendelser, indeholdende 415 Nummere, blandt hvilke vi her maac indskrænke os til at omtale et Udvalg af de vigtigste Fund og Gjenstande.

SAGER FRA HEDENOLD.

FRA STEENALDEREN eller den Periode af Nordens Oldtid, da Beboerne endnu ei kjendte Metallerne og deres Anvendelse, og forfærdigede saavel VAAREN som andre REDSKABER af STEEN, TRÆ, BEEN eller deslige.

For denne Afdeling af Samlingen var det förste Stykke, som modtoges i Aaret 1839, höist kjærkomment. I Nærheden af Farum By blev ved Törveskjæring fundet dybt nede i en Mose: *en Kastespydspidse af Been* af det meget sjeldne Slags, som paa begge de skarpe Sider have *smaae Flintflækker indkittede* eller befæstede med en Art Beeg saaledes som den, der findes beskrevet i Nord. Tidsskr. f. Oldk. I. S. 431 og afbildet sammesteds Fig. 33. I Museet fandtes tidligere ingen saadan, og da dette Stykke, der indsendtes af Stiftsprovst Engelhardt fra Skovfoged Jensen ved Hareskov, er meget smukt og fuldstændigt, var det af stor Værdi for Samlingen. Det er ni Tommer langt, og endnu sidde en stor Deel af de skarpe og tæt sammenföiede Flintflækker i samme, befæstede ved Hjelp af Beeg eller en anden lignende Materie, som let forbrænder. Paa begge de flade Sider af Beenstykket ere indskaarne Zirater i Form af Ruder og Striber, og den nederste Deel af dette Stykke adskiller sig fra de hidtil bekjendte derved, at det har et afrundet Indsnit og er noget udvidet til begge Sider; paa den nederste Ende sees tydelig den naturlige Huulhed af Benet eller den ru, ujevne Marvpibe:

Saavidt bekjendt er dette det förste Stykke af dette Slags, som er fundet her i Danmark; en lignende, som er fundet i Öst-Preussen, opbevares i den Kongelige Antiquitet-Samling i Berlin. I Antiquitet-Samlingen i Stockholm findes ligeledes kun en eneste saadan, men noget beskadiget, funden 8 Fod under Jordens Overflade ved Götha-Canalens Gravning; derimod har man fundet flere lignende i Skaane; saavel i Professor Nilssons som i Provst Hofverbergs og Academiets Samling i Lund findes af disse Beenspidser med en dobbelt Eg af indsatte Flintflækker. En Variation af denne Form ere de, hvor Flækkerne ere stillede saaledes paa skraa, at de danne smaae Wider-

hager, ligesom man og kjender eet Exemplar af en tredie Form, der kun har Indridning og indsatte Flintflækker paa den ene Side.

Til de sjeldneste Steen-Oldsager maa man endnu bestandig henføre de *Steenmeisler*, der have et bestemt afsat *Haandtag* og en but *Eg*, saaledes som den, der er afbildet i Nord. Tidsskr. for Oldk. I. Fig. 17. Man kjender hidtil kun 4 Exemplarer af dette Slags, om hvis Anvendelse der i Tydskland er fremsat den ikke urimelige Conjectur, at de skulle have tjent til at løsne Offerdyrenes Hud fra Kjødets, hvorfor tyske Antiquarer ogsaa have givet dem Navn af „*Abhäutemesser*“. Museet ciede tidligere to lignende, men var saa heldigt at erholde den tredie, der er 7 T. lang og af en her i Norden usædvanlig Steenart, der ligner Mandelsteen.

Man har oftere fundet større Stene med en rund udhulet Fordybning i Midten, om hvilke man har troet at turde antage, at de have været anvendte som *Kornknusere* til deri at knuse den Sæd, der skulde forbruges, ved Hjælp af en løs mindre Steenkugle, af hvilken man ofte har fundet enten hele Stykker eller betydelige Fragmenter i de større Stenes Fordybninger. Til at antage denne Anvendelse lededes man ved lignende Stykker, der i dette Öiemed anvendes af vilde Folkeslag, men først i Aar erholdt Museet ved Agent Hansens Godhed i Veile et fuldstændigt Exemplar, der bekræfter det forhen Antagne og giver en ret tydelig Anskuelse af deres Anvendelse, da de tre lignende Stykker, der tidligere fandtes i Museet, langtfra ere saavel bevarede som denne, der tilligemed den tilhørende Steenkugle fandtes ved at grave i Grunden til en Bygning i Veile.

I Fölleslöv Sogn ere i en Höi forskjellige Eftergravninger anstillede, der have været interessante ei saa meget paa Grund af nye Arter eller Former af Oldsager, som ved den Mængde af Gjenstande, der her have været sammenhobede paa eet Sted. Flere Gange har Museet modtaget Sendelser af Fund i denne Höi saavel fra Provst Discher som fra Kammerraad Lützhöft paa Alkestrup, og som de mærkeligste kunde man nævne flere raae Pilespidser eller blot tilspidsede Flintflækker, der ere interessante til Oplysning om Pilespidsernes Fabrication og Brug.

Den Sammenligning, man allerede i længere Tid har bestræbt sig for at anstille mellem de nordiske Oldsager og saavel andre Nationers Oldsager som vilde Folkeslags endnu brugelige Redskaber og Vaaben, for derfra at hente Underretning om Oldsagernes Forarbejdning og Anvendelse, synes bestandig at love større og større Udbytte. Afdelingen af Museet, der indeholder Bidrag til denne Sammenligning, har ogsaa i det forløbne Aar erholdt betydelig Tilvæxt. Saaledes skjenkede Hr. J. Woodside, de nordamericanske Fristaters Chargé d'affaires i Kjöbenhavn, en Samling af 14 forskjellige *Steensager*,

alle fundne i de nordamericanske Stater, de fleste i Staten Ohio. De bestaae af en Kile med skarp Eg og Bane, aldeles som den i N. T. f. O. I. Fig. 9 afbildede, men af Grönsteen og en mindre af samme Form og Materie; fremdeles Flint-Odden til et lille Kastespyd, 2 Flækker af flintartet Hornsteen og et Fragment af en meget sjelden Steenhammer af en flammert grönlig Steenart, alle af Form som de nordiske Oldsager. Eet af de mærkeligste Stykker i denne Gave er en Steenöxe eller Kile, der har været brugt som Öxe; den har nemlig henimod den Eggen modsatte Ende en dyb Fure, som gaacr rundt om de tre Sider; paa den fjerde Side derimod er den flad, saa at det er öiensynligt, at den har været indklemt i et klöftet og foroven sammenbundet Skaft; den er nu kun et Fragment, og har en Længde af 4 T. Hvad der forhöier dette Stykkes Interesse for Museet er, at en næsten aldeles lignende, 5 T. lang, kort iforveien var funden hos os og ligeledes modtagen til Samlingen; det eneste, hvori denne er forskjellig fra hin, er at den har en noget böiet Form og Furen paa Midten löber heelt rundt om den. Blandt de nordamericanske Oldsager ere endvidere en stor ru tilsleben eller forvittret Meisel af Grönsteen og af en her i Norden usædvanlig Form; den er afrundet paa den ene Side og flad paa den anden med en Eg omtrent af Form som Huulmeislerne, men uden nogen Huulslibning; en $2\frac{1}{2}$ T. lang efter Længden gjennemboret Steen af en grönlig flammert Steenart og flad paa den ene Side, en flad Steen med 2 tragtformede Huller, eet i hver Ende, gjennemsløbne fra den ene Side, og 3 T. lang, med to andre Stykker, alle tre af Serpentin.

Fra Amtmand Plöyen paa Færöerne modtoges flere interessante *Oldsager af Steen fra Shetlandsöerne*, samlede paa en Reise til disse Öer. Foruden tvende Steenkiler, ganske af Form som vore, bestode de af: en Urne af Vegsteen, næsten rund og indhulet i Midten med meget tykke Sider. Den skal være fundet, nedsat i en Gravhöi mellem flade Stene og indeholdende brændte Been, paa en Syd for den större Ö Unst liggende lille Ö ved Navn Uya. Som bekjendt har man paa Shetlandsöerne, og hidtil kun paa disse, fundet nogle flade Steenknive af en höist mærkelig og usædvanlig Form. De ere af Leerskifer og altid meget store, brede og tynde, ganske som en Tavlesteen; af dem fandtes tidligere i Museet kun eet höist ufuldkomment Fragment, der neppe kunde give en tydelig Forestilling om disse Gjenstande (som paa Shetlandsöerne kaldes Pict-Knives), men ved Amtmand Plöyen erholdtes nu fra den danske Vice-Consul i Lerwick, C. Ogilvy, Esq. of Seafield, 3 ypperlige Exemplarer af dette Slags, 5 til 7 T. lange og $4\frac{1}{2}$ til 5 T. brede, alle meget glat tilslebne især ud imod den Side, der dannede Eggen; disse tre vare tilligemed 11 andre fundne paa Öen Fetlar.

Til at anskueliggjøre, hvorledes de Steenkiler, der saa hyppig findes hos os, i Oldtiden have kunnet være befæstede til et Skaft, har Museet i det forløbne Aar erholdt en interessant Gjenstand, nemlig *en Steenkile i det dertil hørende Skaft*, som vides at være hidbragt *fra Sydhavsøerne*. Befæstelsen er her skeet saaledes: et tykt Stykke Træ er netop afhugget, hvor to Grene støde sammen, og i den tykkeste af disse Grene, som er flækket, er Steenøxen indsat, saa at den maa have været anvendt som et Slags Skarøxe. Det flækkede Skaft er igjen over Kilen tvunget sammen med et fint flættet Baand af Græs, hvilket for end mere at styrke den, ogsaa gaaer ud over det meget korte Haandtag.

Kun ved nøiagtig og omhyggelig fortsat Sammenligning vil man paa denne Maade kunne komme til en rimelig Formodning om de mangfoldige Gjenstandes Form og Anvendelse, som Nordboerne i Steenalderen have maattet forfærdige af Træ og andre saadanne forgjængelige Materier, der ei kunne være opbevarede til vor Tid. Meget velkommen var derfor ogsaa en Sendelse, der modtoges fra Dr. Lund, som for Tiden reiser i *Brasilien*, hvilken foruden en *Steenkile*, meget lignende N. T. f. O. I. Fig. 10, indeholdt en *Langbue*, $2\frac{3}{4}$ Alen lång og forfærdiget af et eneste Stykke Træ tilligemed den dertil hørende Streng. Paa begge Enderne og paa to Steder henimod Midten er den beviklet med Strimler af en ubekjendt Materie, der ligeledes er anvendt til Omvikling ved Befæstelsen af de i de ni medfølgende *Rörpile* indsatte Træspidser, der have Widerhager ligesom de, Grønlænderne udarbeide af Been. Disse 9 Pile ere $2\frac{1}{2}$ Alen lange, og Spidserne have en Længde af 8 til 10 T.; forskellige fra dem ere tre andre Pile, som medfulgte, hvilke have spydbladformede Spidser uden Widerhager.

FRA BRONCEALDEREN, da VAABEN OG SKJÆRENDE REDSKABER vare af KOBBER OG BRONCE, og Jernets Brug idetmindste endnu ikke almindeligt.

Man har oftere bemærket, at de Gjenstande, der findes forarbejdede af saagodt som reent Kobber og derved synes at tyde hen paa Ubekjendtskab til at hærde Kobberet ved en Tilsætning af Tin (Bronce), ogsaa i Form og Forarbejdning som oftest ere mere raae og ufuldkomne, en Overeensstemmelse der vel lod sig forklare som en Følge af den oprindelige Besidders Fattigdom, men rimeligst ved at antage dem i Regelen for ældre end de censartede bedre forarbejdede og af Bronze. Et Exempel, der paany bekræfter denne lagttagelse, er en Kile eller Paalstav, aldeles uden den sædvanlige Afsats paa Midten, kun 3 T. lang og af støbt, simpelt Arbeide. Den fandtes ved at grave Mergel i en lille Høi paa Taarup Mark i Gjelsted Sogn, hvis Præst Hr. Krag skjenkede den til Museet, hvor der hidtil kun fandtes faa saa smaa og ufuldkomne.

At *Haarsmykkerne* af Bronze have udgjort en væsentlig Deel af Nordboens Pynt, er ligeledes blevet bekræftet ved to prægtige Haarnaale og en stor Haarring, hvormed Museets Samling forøgedes. Den ene Naal, 11 T. lang, omböiet foroven og endende sig i en rund Knap med Cirkelzirater, er ogsaa langs ned ad Forsiden forsynet med Zirater; den fandtes i en Törvemose ved Huusby og foræredes af Grev Wedel til Wedelsborg. Den anden, der vel er mindre, men har været endnu prægtigere, fandtes i en Urne i en steensat Gravhöl paa Gaardmand Erhard Jacobsens Mark i Zeuten By; den er 9 T. lang og af en hidtil ganske ubekjendt Form; den egentlige Naal er omböiet foroven og ender sig her i en skaalformet Knap, öiensynlig bestemt til at opfange Lysstraalerne og derved at skinne. Lidet nedenfor denne Knap ere tversover Naalen korsviis lagte to Metalstykker, hvis fire Ender gaac ud i Spiraler, alt beregnet paa at skinne, saa at den sikkert i Oldtiden har været ligesaavel et Pragtstykke for Eieren, som den nu er det for Museet. Tidligere havdes en Haarring af Bronze, funden paa Möen, som paa Forsiden, hvor den er flad og bred, har indskaarne Zirater i Form af to mod hinanden vendte Langskibe; en lignende, kun lidet mindre, med de samme, men langt tydeligere Zirater, var i afdöde Etatsraad Spenglers Eie og erhvervedes til Museet.

Men et endnu mærkeligere Bidrag til at forskaffe os et Begreb om Bronzealderens Kunstfærdighed og Forziringsmaade vare nogle Fragmenter af en Hængeurne af Bronze, som Gaardmand Niels Christensen oplöiede paa sin Mark i Bredsgaard, Ravnstrup Sogn, Nörlyng Herred, og som indsendtes af Stiftamtmanden Grev Ahlefeldt-Laurvig mod en Douceur til Finderen. Disse Fragmenter, der fandtes i Forening med tre store Bronceeringe og en Broncespiralring, ere af ypperligt Arbeide; de ere meget tyndt stöbte og have paa Undersiden Zirater, der i Forhold til Tykkelsen ere meget dybt indskaarne i Form af Straalerader og derpaa igjen udfyldte med en omhyggelig indlagt nu halv oplöst Materie. Det er første Gang, at man har fundet saadant indlagt Arbeide paa Broncesager, og desmere er det at beklage, at man kun erholdt en ringe Deel af dette udmærkede Kar.

FRA JERNALDEREN, da VAABEN OG SKJÆRENDE REDSKABER VARE AF JERN.

Da man i Oldtiden endnu i denne Periode har vedblevet at benytte Broncen til Smykker o. s. v., er det heelt vanskeligt, ja ofte vel endog umuligt, bestemt at henføre til den rette Tidsalder enkelte Gjenstande af Bronze, der findes alene uden Forbindelse med andre oplysende Oldsager; men man har dog troet at burde være særdeles opmærksom paa de forskjellige Zirater, der forekomme paa disse mindre Gjenstande af Bronze, for om muligt i Overeensstemmelsen mellem Ziraterne at finde et Stüttepunkt til nogenlunde

at bestemme Tidsalderen. Paa Grund af saadanne Iagttagelser troc vi saaledes at turde henføre til den ældre Periode af Jernalderen et Broncespænde, som er fundet i en Høi paa Hestevangs Mark i Understed Sogn og 1839 foræredes til Museet af Justitsraad N. Juel i Frederikshavn. Det er af en usædvanlig Form og synes ved Nitter at have været befastet til en Læderrem eller andet deslige; den ene Ende er forsynet med en Torn, og den anden er i Form af et Slanghoved, netop saaledes som man finder det paa Beslag til Balgen af Sværd og Fibulaer, der synes at burde henføres til Jernalderens ældre Periode.

Til Jernalderens kostbareste Smykker har man altid henregnet de pragtfulde Kugler af en smagfuld Glasmosaik af det Slags Arbeide, som sædvanlig kaldes Millefiori, af hvilke der tidligere fandtes to i Museet af en saadan Størrelse, at man mest passende har troet, at de ere blevne anvendte som Sværdknappe. En tredie, lidet større end de andre, $1\frac{1}{2}$ T. i Diameter, foræredes til Museet af Skolediscipel Jörgensen fra Aarhus og skal for længere Tid siden være funden i Jorden i Nærheden af Aarhus, og skjönt man ikke nøiere kjender de Forhold, under hvilke den er funden, er det dog høist interessant, at der allerede ere fundne tre saadanne her i Danmark, da man vel deraf tør slutte, at deres Anvendelse her i Norden ikke har været aldeles usædvanlig. Et andet Stykke af Glasmosaik, men af ganske andet Arbeide, nemlig romersk, var for en Deel Aar siden opgravet af en Gravhøi i Skjörpinge Sogn, Aalborg Stift, og var kommet i afdøde Biskop Münters Eie, ved hvis Auction det erhvervedes for Museet. Det danner en paa Længden gjennemboret Cylinder med en grøn Bund og indlagte røde og hvide Spidses, det er nu kun et Fragment, $1\frac{1}{4}$ T. langt, men har været længere; dets største Brede er endnu heel og $1\frac{1}{4}$ T. i Diameter.

Til sidstnævnte Glasmosaik slutter sig ved den bestemte romerske Oprindelse af nogle af dets Stykker følgende mærkelige og store Fund, der hidtil er det eneste i sit Slags. Ved Plöining var efterhaanden omtrent 2 Alen Jord bortført fra en lille Gruusbakke paa den Lundegaardske Stiftelses Jorder paa Gaardmand Sören Rasmussens Mark i Nörre-Broby Sogn i Fyen, hvor der hverken fandtes store Stene, Vand eller Spor af Skov, og da man i Foraaret 1839 her gravede efter Mergel, stödde man een Alen under Jorden först paa Fragmenterne af en stor Lautbolle af Metal, der har været 15 T. i Diameter. Midt under Bunden er anbragt en ziirlig dreiet lav Fod, og paa den ene Side et Haandtag i Form af et Greb, som ender sig i to Dyrehoveder, paa den anden Side findes intet Spor til nogen Hank, ligesom der ei heller indvendig findes Spor til nogen Fortinning. Ved Siden af denne stod et Metalkar af Form som en Kasserolle, aldeles lignende de romerske,

dreiet, med dreiet Bund og et 6 T. langt Haandtag, der ender sig i en Cirkel, og indvendig overdragen med en Zinkblanding. Da den fandtes, var den bedækket med et Laag af Træ ganske som Bunden af en Siebötte og i den laa et Stykke uldent Töi, omtrent 9 T. i Quadrat. Ved Siden af disse to Stykker bemærkede man Levninger af et Træskriin, indsat mellem to større Stene, hver omtrent 1 Alen lang og $\frac{1}{2}$ Alen bred, og formodentlig er det til dette Skriin, at et Metalbeslag, med Kjædehank og massive Sidestykker af udmærket Arbeide og vel bevarede, som fandtes sammesteds, har henhørt. De to Stene, der stode ved Siden af dette Trækar, vare de eneste større Stene, der fandtes i Höien, som ellers var opfyldt af omtrent 3 Vognmandslæs mindre Rullestene, mellem hvilke de øvrige Oldsager laae löse, nemlig 9 Perler af tyndt Guldblik, $\frac{1}{3}$ T. i Diameter og af Form som en colonne tambour, Ydersiden udslaaet i Form af smaae Ruder og de fladere Sider i Form af Straaler; en lille Guldbelok, lignende, men mindre end de, man oftere har fundet i den hedenske Tids Grave, heelt belagt med det saakaldte Kornarbeide, hvorimellem er Jagt smaae Guldtraade i Form af S, og med kjendelige Spor af Slid i Öskenen. Fremdeles en lille Guldspiralring og et Fragment af en stor Sölvhaarnaal, nu $5\frac{1}{2}$ T. lang, med en Guldknep af Arbeide som ovennævnte Belok; Fragmenter af to mindre Haarnaale af Sölv og 5 sribede Perler af lysegrönt gjennemsigtigt Glas tilligemed to Knapper af Glas. Disse ere af en usædvanlig Art, flade paa den ene Side og ophöiede paa den anden; i Midten ere de gjennemborede, og paa Oversiden af den ene, som er lysegrön, er anbragt en Spiral af hvid Emaille, medens den anden, som er bruun, har en lignende af guul Emaille. Men til de mærkeligste Stykker i Fundet maae henregnes de, der tyde hen paa en romersk Oprindelse, saasom et lille rundt Metalspeil af en zinkblandet Metalmasse, fuldkomment lignende romerske Metalspeile, som findes i det Kongelige Kunstmuseum, og det første saadanne, der vides at være fundet i Danmark. Det er dreiet, 3 T. i Diameter og naturligviis ganske glat paa Forsiden; paa Bagsiden, der er dreiet ziirlig i Kredse, synes svage Spor af Rust at angive, at Haandtaget mulig der har været befæstet; iövrigt findes rundt om Kanten en dreiet Rand og indenfor denne en Rad efter en cirkelrund Stribe gjennemborede fine Huller. Afgjort romersk er et Fragment af et Haandtag, som fandtes sammesteds, med det romerske Fabrikstempel indslaaet: DISNCVS F. Af en mindre bestemt Oprindelse, men ikke mindre interessante, ere to Bidsler af Bronce, hvert bestaaende af to store med en Tverstang forbundne Ringe, af hvilket Slags der i Museet forhen fandtes eet. To Hælstykker af Bronce, som rimeligviis have tjent som Sporer, skjönt de hverken have Hjul eller Pig, men kun en skarp ophöiet, omlöbende Kant i Midten.

SAGER FRA DEN CHRISTELIGE TID.

Ogsaa denne Afdeling af Museet har i det forløbne Aar faaet en betydelig Tilvæxt af mange og for Samlingen vigtige Gjenstande.

Af Sager, der vedkomme DEN CATHOLSKE GUDSTJENESTE OG KIRKERITUS ville vi nævne 3 smaae Hautreliefs, som rimeligviis have hørt til et *Huus-atter* og skjenkedes til Museet af Cancellieraad Bang i Nykjöbing i Sjælland. De ere $3\frac{1}{2}$ T. høie og forestille Christi Opstandelse af Graven, Englens Aabenbarelse for Kvinderne ved Graven og Christi Nedfart til Helvede. Uden at kunne opholde os ved det Enkelte ved disse Stykker, ville vi blot tilføie, at det Hele neppe kan være ældre end fra det 15de Aarhundrede, skjönt de romerske Vægtere paa det første af disse Stykker have et Slags spidse Langskjolde og Sværd, som ligne de ældre.

Ved Underbibliothekar Thorsen erholdtes fra Proprietair Bolvig paa Karensdal: et ældgammelt Egtræes Laag af en *Kiste*, som forhen stod i Pjedsted Kirke. Kisten har forhen været meget stærk og kunstig beslaaet med Jern, og fra gammel Tid henstod i den en Kalk og Disk af Tin, hvilke medfulgte. Paa den indvendige Side af Laaget ere disse Runer indskaarne: $\Upsilon\text{N}\text{I}\text{I}|\text{:}\text{H}\text{Y}\text{I}\text{D}|\text{:}\text{Y}\text{A}\text{R}\text{D}\text{I}|\text{:}\text{Y}\text{I}\text{Y}$ (*Gunni: smiþ: garde: mek*, Gunni Smed gjorde mig).

Et andet Stykke, der vel er langt nyere, men som dog paa Grund af dets Lighed med de ældre af samme Art, synes at kunne anføres her, er en oval *Calenderring* fra Norge, som foræredes af Stiftsprovst Engelhardt, og som paa Vintersiden har Aarstallet 1521 indskaaret. En anden *Calenderring* skjenkedes Selskabet af Bergfiskal og Herredshövding Kröningssvärd i Fahlun. Den er ganske af samme Indretning som de ældre Primstave, af Træ og $22\frac{1}{2}$ T. lang. Paa den ene Ende findes følgende Indskrift med Runer: $\Upsilon\text{I}\text{I}|\text{I}\text{I}\text{I}|\text{I}\text{I}\text{I}|\text{:}\text{M}\text{I}\text{S}\text{I}\text{E}\text{N}\text{S}\text{U}\text{N}\text{H}\text{A}\text{F}\text{A}\text{R}\text{S}\text{K}\text{E}\text{R}\text{I}\text{D}$ (*Mas Iensun hafar skerid*) og Aarstallet 1609. Paa et andet Sted staaer tydelig Aaret 1604, og atter paa et tredie Sted 156., paa et fjerde derimod 1582 eller 1682. Efter Hr. Kröningssvärd's Opgivende er den skaaren af en Bonde i Byen Åsen i Elfdals Sogn i Dalarne, hvor, ligesom i andre Byer i Elfsdalens, Mora og Orsa Sogne, Kundskab om Runeskrift endnu har vedligeholdt sig og stundum anvendes som Bomærker og Signaturer.

Provst Thomas Sæmundsson til Breidabolstad paa Island fandt paa Hjemmemarken ved sin Præstegaard en Stylus eller *Pegepind af Bronze*, 5 T. lang, som han skjenkede til Museet; den er firsidet og ender sig foroven i en lukket Haand, der holder en lös Ring; den nederste Ende er derimod rund og temmelig spids. Paa alle Sider er indridset en Indskrift, der nu synes næsten ulæselig, men af hvilken man dog har troet at kunne see, at den ene af Linierne endes med de tre Munkebogstaver: ODR. Vi

henføre derfor dette sjeldne Stykke, til hvilket aldeles intet Sidestykke er bekendt, til Munketiden, hvor man vel kunde tænke sig det anvendt til eet eller andet kirkeligt Brug.

Til denne Afdeling maa ogsaa henregnes en Suite af 5 ældre *Signeter* af Kobber, der erholdtes for Museet paa Hofkleinsmed Timms Auction. De ere: Hertug Knud (Lavards) Gildebrødres Segl i Odense, Kong Knuds Gildebrødres Segl i Aalborg, Den Hellig Aands Capitels Segl ved St. Mortens Kirke i Randers, Den Hellige Trefoldigheds Broderskabs Segl i Odense, og et Segl for Skodborg og dens Besidder, en Ridder Otto; og foruden disse ældre og sjeldnere erholdtes et nyere Signet af Sølv, nemlig Hellom Herreds Segl fra Aaret 1584.

Af RIDDERTIDENS SAGER erholdt Museet en udmærket *Armbryst* af det Slags, som brugtes i det 16de Aarhundredes Slutning, og af det allerfortrinligste Arbeide. Den er af et Slags brunt Træ og overalt indlagt med Been og Horn; paa begge Sider forestilles Jagtscener med Hjorte, Harer, Vildsviin og Bjørne. Bagpaa er anbragt det Chursachsiske Vaaben, og paa Enden af Haandtaget findes dens første Eiers Vaaben og Navnechiffre, nemlig et adeligt Vaabenskjold, hvori 3 skraae Bjelker og derover HGHVFS. Den har været meget brugt; Strengen er bevaret, men det Beenstykke, hvori Strengen laa, naar Buen var spændt, er gaaet tabt.

Et saadant Beenstykke fandtes tilligemed en høist interessant og sjelden Samling af Kamme og andre Gjenstande af Been, der maae ansees for en Beenarbeiders Forraad, ved at regulere nogle Skjeeper Land af et Vænge ved Roeskilde, der tilhører Kjøbmand Lassen. Den hele Samling tilligemed nogle med den fundne Sager af Jern m. m., foræredes af Hr. Lassen til Museet, hvor den bekræftede den tidligere Iagttagelse, at man langt ned i Middelalderen har vedblevet at forfærdige de af flere Stykker sammennittede Beenkamme, som ogsaa findes fra Hedenold, og tillige oplyste, at den samme Arbeider, der i Middelalderen forarbeidede Kamme, ogsaa gjorde Beenstykkerne til Buen og andet lignende. Pragtstykket i denne Suite er en meget stor og udmærket Kam af Been, 6 T. lang, med finere Tænder ved den ene Side end ved den anden og sammensat af flere Beenstykker, der paa Midten sammenholdes af tynde Beenskiner, som ere gjennemborede med Huller og befæstede med Kobbernitter i to Rader. Et saa udmærket Stykke af dette Slags ciede Museet ikke tidligere.

Den Afdeling af Museets Samlinger, som man ved Rummets Udvidelse i Aaret 1838 var saa heldig at kunne begynde af Sager, der ere YNGRE END REFORMATIONENS INDFØRELSE I DANMARK, har ligeledes i dette Aar faaet en ikke ubetydelig Tilvæxt.

De 2 vigtigste Stykker vare: et af Etatsraad Brinck-Seidelin foræret stort og pragtfuldt Skab af Egetræ fra det 16de Aarhundrede i 2 Afdelinger og paa det rigeste ziret med Billedhuggerarbeide, forestillende: Mariæ Bebudelse, Christi Fødsel og Fremstilling i Templet, de hellige tre Konger, og som Caryatider allegoriske Figurer som Retfærdighed, Bestandighed, Kjærlighed og Tro, alt som Hautrelief og udført langt bedre, end hvad man sædvanlig finder paa Meubler.

Det andet var ligeledes et udmærket Skab fra Slutningen af det 16de Aarhundrede, udarbeidet i en anden Smag end det foregaaende, og som det synes, efter hollandske Mønstre; ogsaa af Egetræ, ziret med Ibenholt og dette igjen med hvide Beenknapper. Paa den øverste Deel ere som Caryatider de 5 Sandser anbragte i Hautrelief, af hvilke dog Følelsen mangler; det øverste Gesims bæres af 5 smaae Skovdjævla, der ligesom de ovenfor omtalte Sandser, ere udførte i Hautrelief.

Her skylder man at tilføie deres Navne, ved hvis Gaver og Bestræbelser Museet i det forløbne Aar vandt sin ovenanførte Tilvæxt:

H. M. VOR HEDENGANGNE KONGE, FREDERIK DEN SJETTE.

II. M. VOR NU REGJERENDE KONGE, CHRISTIAN DEN OTTENDE.

SJÆLLAND. KJØBENHAVN: Bankassistent Alberts, Capitain Bendz, Glarmestersvend Brion, Professor Eschricht, Capitain Gandil, Stud. juris Herbst, Forstelev Holten, Skolediscipel Jørgensen, Etatsraad Lehmann, Student Möller, Rustmester Schmidt, Cand. theol. Sorterup, Stud. chir. Strunk, Underbibliothekar Thorsen, Student Worsaae, Smedemester von Würden.

KJØBENHAVNS AMT: Skolelærer Achen i Vester-Saab, Forvalter Brøndsted paa Edelgave, Stiftsprovst Engelhart i Ballerup, Skovfoged Jensen ved Hareskov, Sadelmager Jørgensen i Holte, Kjøbmand P. Lassen i Roeskilde, Gaardmændene Lars Pedersen og Villum Sørensen i Brøndbyvester.

FREDERIKSBORG AMT: Forstraad Bjørnsen paa Valdemarslund, Huusmand Andreas Frederiksen i Lyng, Gaardmændene Jørgen Jørgensen i Annise og Lars Jørgensen i Udclere, Kammerherre, Amtmand Greve Knuth, Pastor Möhl til Ölstykke, Gaardmændene Peder Nielsen og Lars Olsen i Ölstykke, Ungkarl Lars Pedersen i Snodstrup.

HOLBEK AMT: Cancelliraad, By- og Herredsfoged Bang i Nykjøbing, Gaardmand Poul Christensen i Jyderup, Viig Sogn, Provst Discher i Følleslöv, Gaardmand Niels Hansen i Aastofte, Asnæs Sogn, Kammerraad, Inspecteur Lützhöft paa Alkestrup, Herredsfogden i Løveherred, Overauditeur Manthey, Gaardmand Peder Nielsen i Høiby, Justitsraad Petersen, Godsforvalter paa det Kongelige odsherredske Gods.

FYEN. ODENSE AMT: Gaardmand Hans Andersen i Voldbro, Pastor Krag til Gjelsted, Smed Jørgen Pedersen i Egerup, Pastor Rohmann til Rønninge og Rolsted, Forvalter Thornøe paa Flenstofte, Grev Wedel til Wedelsborg.

SVENDBORG AMT: Provst Plesner paa Langeland, Gaardmand Sören Rasmussen i Nørre Broby.

LAALAND: Toldecontrolleur Lindemann i Bandholm, Cancelliraad Schmidt, Postmester i Nysted.

FALSTER: Kammerjunker Classen.

NÖRRE-JYLLAND. HJÖRRING AMT: Etatsraad Brinck-Seidclin i Hjörning, Justitsraad Juell i Frederikshavn.

THISTED AMT: Justitsraad Rummelhoff, By- og Herredsfoged paa Morsö.

VIBORG AMT: Amtmanden, Stiftamtmand, Dr. juris Greve af Ahlefeldt-Laurvig, Skolelærer Christensen i Sahl, Gaardmand Niels Christensen i Bredsgaard, Ravnstrup Sogn, Herredsfoged i Fjends- og Nörlyng-Herreder, Landsoverretts-Assessor Eberlin, Pastor J. C. Jacobsen til Thorning og Lysgaard, R. H. Kruse til Sorgenfri paa Fuur, Niels Tommesen i Dommerby, Justitsraad, Borgemester og Byfoged i Viborg, F. D. Vett.

RANDERS AMT: Huuslærer Andersen paa Hanö, Huusmand Ole Hansen i Gjerlev, Gaardmand Hans Jensen i Honum, Virring Sogn.

AARHUUS AMT: Gaardmand Erhard Jacobsen i Zeuthen.

SKANDERBORG AMT: Gaardmand Peder Christian Jensen af Vinten, Huusmand Hans Christian Nielsen i Vrönding.

VEILE AMT: Proprietair Bolvig paa Karensdal, Agent Hansen i Veile, Amtmanden, Stiftamtmand Hoppe, Gaardmændene Jens Nielsen af Clausholm, Gadberg Sogn, og Jacob Thomsen af Store Lihme, Nörup Sogn.

RIDE AMT: Adjunct Borgen i Kolding.

SLESVIG. HADERSLEV AMT: Kammerraad Kjer paa Strarupgaard.

FÄRÖERNE: Amtmand og Commandant C. Plöyen.

ISLAND: Pastor Sigurd Arnason til Hals i Fnjoskedalen, Provst Thomas Sedmundsson til Breidabolstad i Rangarvalle Syssel.

GRÖNLAND: Assistent Arntz ved Holsteinborg, Kjöbmand Rükmann ved Sukkertoppen, Kjöbmand Fleischer ved Umanak, Inspecteuren over Söndre Grönland, Capitain-Lieutenant Holböll, Kjöbmand Möller ved Egedesminde.

UDLANDENE: Rev. Mr. Bryden, Minister of Sandsting, Mainland, Shetlandsöerne, Dr. Cantor i Calcutta, Chs. Gilb. Duncan, Stud. juris i Edinburgh, Bergfiskal, Herredshöfding Kröningsvärd i Fahlun, Mistress Leisk paa Shetlandsöerne, Dr. Lund i Brasilien, Chs. Ogilvy, Esq. of Seafeld, dansk Vice-Consul i Lerwick, Nordamericansk Chargé d'affaires J. Woodside.

SELSKABETS BIBLIOTHEK.

I de i Aaret 1839 afholdte Møder forelagdes en Deel Selskabet for dets Bibliothek tilsendte Skrifter af forskjellige Videnskabsfag. Selskabet modtog saaledes fra :

Directionen for Museet i Bergen: Urda II 2-3. *Professor Wegener i Sorø: hans Skrift* Om Carl Danske, Greve af Flandern. *Underbibliothekar Thorsen, hans* Beskrivelse og Forklaring af den Söndervissingske Runesteen. *Konglige Samfundet i Stockholm till utgift. af handskrifter rörande Skandinaviens Historia:* Handlingar rörande Skandinaviens Historia 23 D. *Konglige Krigs-Vetenskaps-Academien i Stockholm:* dets Handlingar og Tidsskrift 1833-1839. *Provst Carlsson i Linköping:* Tysk Språklära m. fl.

HANS MAJESTÄT KEISEREN AF RUSLAND, ved Underviisnings-Ministeren Uvarov: Журналъ Министерства народнаго Просвѣщенія. Санкционербургъ. Den offentlige Underviisnings Ministerii Journal, Aargangene 1834 til Juni 1839. *Dr. Napierski i Riga:* Monumenta Livoniæ antiquæ 2 B. *Det Lettiske Literaire Selskab:* dets Magazin VI og VII, 1.

Conferentsraad Falck i Kiel: Neues Staatsbürgerliches Magazin XI, 1. *Foreningen for Meklenborgsk Historie og Oldkyndighed:* dens Jahrbücher und Jahresbericht, Vierter Jahrgang. *Dr. Mohnike i Stralsund:* Gymnasium Sundense m. fl. *Dr. Zober sst.:* Die ehemaligen Altäre der St. Marienkirche in Stralsund von Franz Wessel. *Det Kongelige Videnskabers Academie i Berlin:* Bericht über die Verhandlungen der Academie 1839. *Prof. Stuhr sst.:* hans Untersuchungen über die Ursprünglichkeit und Alterthümlichkeit der Sternkunde unter den Chinesen und Indiern; Die chinesische Reichsreligion; Die Religions-Systeme der heidnischen Völker des Orients; Die Religions-Systeme der Hellener m. fl. *Prof. von der Hagen sst.:* Neues Jahrbuch der Berlinischen Gesellschaft für Deutsche Sprache und Alterthumskunde, 3 B. m. fl. *Prof. Gerhard sst.:* Sur les Monumens figurés existant actuellement en Grèce. *Det Overlausitzske Videnskabers Selskab:* Scriptores Rerum Lusaticarum I 1-2, II 1; Neues Laus. Magazin XVI 4, XVII 1-4. *Den Thüringisk-Sachsiske Forening for Oldkyndighed:* dens Neue Mittheilungen IV 4. *Kjöbmand Mooyer i Minden:* Nachweis der in dem Todtenbuch des Klosters Möllenbech vorkommenden Personen und Ortschaften. *Den Hennebergske oldgrandskende Forening i Meiningen:* Beiträge zur Geschichte deutschen Alterthums 1-3 Lieferung; Die ehernen Denkmale Hennebergischer Grafen von Peter Vischer in der Stiftskirche zu Römhild, gez. und beschrieben von Döbner. *Regjeringsraad Boddien i Aurich:* Bruchstücke zur Geschichte und Topographie der Stadt Aurich. *Den historiske*

Forening for Nedersachsen: dens Vaterländisches Archiv 1838. *Oberst v. Radowitz i Frankfurt: Archiv für Frankfurts Geschichte und Kunst*, 1-2 H. *Foreningen for Nassauisk Oldkyndighed og Historiegranskning: dens Annalen* II 3 og III 1. *Dr. Schmid i Jena: Über Sprachen und Völker-
verwandschaft.* *Dr. Klenm i Dresden: hans Skrift Zur Geschichte der
Sammlungen für Wissenschaft und Kunst in Deutschland m. fl.* *Den Kongl.
Sachsiske Forening for Oldsagers Bevaring: dens Mittheilungen* I H. *Prof. Illgen i Leipzïg: Zeitschrift für die historische Theologie*, N. F.,
II 1-4; 1839 1-2 H. *Prof. Bocsek i Olmütz: Codex dipl. et epistolaris
Moraviæ T. II.* *Den historiske Forening for Oberbaiern: Oberbayerisches
Archiv für vaterländische Geschichte* I 2-3. *Prof. Zeuss i Speier: Die Her-
kunft der Baiern von den Markomannen.* *Prof. Possart i Ludwigsburg:
Europa und seine Bewohner VIII.* *Prof. Schreiber i Freiburg: Taschen-
buch für Geschichte und Alterthum in Süddeutschland* 1839. *Pastor Wilhelmi
i Sinsheim: Beschreibung der alten deutschen Todtenhügel bei Wiesenthal m. fl.*

*HANS MAJESTÆT KONG WILHELM I AF NEDERLANDENE ved
Indenrigs-Ministeren Baron de Kock: Aegyptische Monumenten van het
Nederlandsche Museum van Oudheden te Leyden, uitgegeven en oplast van
de hooge Regering door Dr. C. Leemans; 1 Afl.* *Det Kongelige Neder-
landske Videnskabernes Institut: Commentationes Latinæ tertiæ classis VI
m. fl.* *M. Hettema i Leeuwarden: De vrije Fries* I 4, m. fl.

Ph. Vandermaelen i Brüssel: Dictionnaire géographique du Luxembourg.
Prof. Mertens i Antwerpen: Een cluyt van Playcrwater.

*HANS MAJESTÆT LUDVIG PHILIP, DE FRANSKES KONGE, ved Admiral
Duperré: Voyage en Islande et au Groenland exécuté pendant les années
1835 et 1836 sur la corvette la Recherche, commandée par M. Tréhouart.
Publié par Ordre du Roi sous la direction de M. P. Gaimard (de udkomne
Hefter).* *Det Kongelige Selskab af franske Antiquarere i Paris: Mémoires
et dissertations sur les Antiquités nationales et étrangères.* N. S. III-IV.
Det geographiske Selskab i Paris: Recueil des Voyages et de Mémoires IV.
Marquis de Fortia d'Urban: Description de la Chine I. *Det akademiske
Selskab i Cherbourg: dets Mémoires for* 1838.

*Det historiske Selskab i Madrid: Discurso leído á la Real Academia
de la Historia por su director Don Martin Fernandez de Navarrete* 1837.

*Kammerherre, Greve Gråberg af Hemsö i Florens: Europa quadro
fisiografico facilmente inteso opera del Prof. J. C. Schow; Il Politecnico* I 1-4;
Statistica del Regno di Sardegna opera del Colonnello Conte L. Serristori, m. fl.
*Bernardin Biondelli i Mailand: Galleria di Costumi dei secoli XIV, XV,
XVI, Fasc. I-III.* *Orest Brizi i Arezzo: Nuova Guida per la Citta' di Arezzo.*

Det Kgl. geographiske Selskab i London: dets Journal Vol. I-IX, P. II. *J. O. Halliwell, Esq., sst.:* Rara Mathematica, m. fl. *Sir Nicholas Carlisle sst.:* Proceedings of the Numismatic Society 1837, m. fl. *Thomas Wright, Esq., sst.:* An Essay on the State of Literature and Learning under the Anglo-Saxons. *Det Kongelige Irlandske Academie: dets Transactions* Vol. XVIII. *Dr. Webb i Boston:* Report of the Board of Education. *Dr. Smith sst.:* Historical Examination of the Wars of the Indians; Indian Captivities, by Samuel G. Drake; National Arithmetic, m. fl. *Hon. Thomas L. Winthrop sst.:* Historical Account of Massachusetts Currency by J. Felt. *Massachusetts historiske Selskab: dets Collections* Vol. VII of the third Series. *Jacob Porter, Esq., i Plainfield:* Transactions of the Society for the Promotion of Useful Arts; Vol. I-IV, m. fl. *Professor Silliman i Newhaven:* The American Journal of Sciences and Arts, Vol. XXXVII-XXXVIII No. 1. *Rev. Absalom Peters, D.D., i New-York:* The American Biblical Repository, Second Series Vol. I No. 1. *Peter St. Duponceau i Philadelphia: hans Mémoires sur le système grammatical des langues de quelques nations indiennes de l'Amérique du Nord.*

General Rosas i Buenos Aires: Coleccion de Obras y Documentos relativos a la Historia antigua y moderna de los Provincias del Rio de la Plata. Ilustrados con notas y dissertaciones por Pedro de Angelis, T. I-VI, Buenos Aires 1836-1837, 4. Ensayo de la Historia civil del Paraguay, Bucnos Aires y Tucuman, escrita por D. Gregorio Funes; I-III 1816-1817; 8.

Videnskabernes Selskab i Batavia: dets Verhandelingen XVII D., m. fl.

ERKLÆRING FRA REVISORERNE.

ANM. Da den ene af de for Aaret 1839 valgte Revisorer, Grosserer Andreas Nielsen, afgik ved Döden, forinden han fik Regnskabet revideret, valgtes i hans Sted Grosserer J. F. MAGNUS til Revisor.

Undertegnede, som Selskabets for Aaret 1839 valgte Revisorer, have efterseet de Kongelige 4 Procents-Obligationer, som udgjöre det Kongelige Nordiske Oldskrift-Selskabs faste Fond for islandske Oldskrifteres Udgivelse og nordisk Oldkyndigheds Fremme, til Belöb 28,000 Rbd. Sölv, og bevidne herved at have fundet disse Obligationer paategnede, som hörende til dette Fond, af Bestyrelsens fire Medlemmer med de Bestemmelser, som den Kongelig confimerede Fundats for Fondet af 30te October 1834 § 4 foreskriver, og denne Paategning dernæst at være noteret i Statsgjelds-Contoiret.

KJÖBENHAVN, den 13de Februar og 17de Juli 1840.

W. CATHALA.

J. F. MAGNUS.

UDSIGT OVER
SELSKABETS FASTE FOND,
MED EN LISTE OVER DETS
STIFTENDE MEDLEMMER.

31

ANM. Ifølge Statutterne indføres i alle Aarsberetninger Listen over de STIFTENDE MEDLEMMER, som have ydet et Bidrag til Fondet af 100 Rbd. eller derover, det bestandige Bidrag iberegnet. Rbd. Sølv.

H. M. KONG FREDERIK VI*	300
H. M. KONG CHRISTIAN VIII	300
H. K. H. GEORG, Storhertug af Meklenborg-Strelitz	180
H. K. H. WILHELM, Prinds af Oranien	100
H. D. WILHELM, Hertug af Nassau*	200
AAL (Jacob), Eier af Næs Jernværk og Medlem af Stortinget i Norge,	100
ACKERMANN (W. A.), Professor og Bibliothekar i Lübeck	100
AHLEFELDT-LAURWIGEN (C. J. F. Greve), Major, til Langeland	100
ALBINUS (J. H. J.), Proprietair til Warmark i Hertugdømmet Slesvig,	300
ANDERSEN (J.), Cancellieraad og Forligelses-Commissair	450
BEAMISCH (North Ludlow), Major, Cork i Irland	100
BERZELIUS (Friherre Jacob), Prof. og Secr. ved Vid. Acad. i Stockholm,	100
BEXLEY (Nicolas Lord), Vice-Præsident i det Kgl. Literatur-S. i London,	200
BILLE-BRAHE (Grev Preben), til Brahesminde i Fyen	100
BLOME (Adolph von), Kongelig Dansk befuldmægtiget Minister i London,	100
BLOME (Hs. Exc. Grev O.), Kongl. Dansk bef. Minister i St. Petersborg,	170
BLUDOFF (Hs. Exc. Dimitrij), Indenrigs-Minister, St. Petersborg	100
BOTFIELD (Beriah, Esq.), til Norton-Hall i Northamptonshire	200
BRIDGHAM (Hon. Samuel W.), Providence	100
BROCKDORFF (Hs. Exc. Baron C. L.)*, Geheime-Conferentsraad	100
BRÖNDSTED (P. O.), Geh.-Legationsraad og Prof. ved Univ. i Kjøbenhavn,	100
CARLISLE (Sir Nicholas), Secretair ved Antiquarernes Selskab i London,	300
CHAUDOIR (Baron Stan. de), Curator for Underviisnings-Districtet Kiev,	100
COOPER (Charles Purton, Esq.), F.R.S., F.S.A., M.A. Oxford	100
DASCHKOFF (Hs. Exc. Dimitrij)*, Justits-Minister, St. Petersborg	100
DIETRICHSTEIN (Hs. Exc. Grev M. v.), Chef for Hofbibliotheket i Wien,	100
DONNER (C. H.), Conferentsraad, Altona	250
DOUDEAUVILLE (O. Hertug af), fransk Pair, Paris	100
ELPHINSTONE (Hon. Mount-Stuart), Medlem af det Asiat. Selskab i London,	100
ELTON (Romeo), Professor ved Browns Universitet i Providence	100
EUGENIUS (Hs. Em.)*, Medlem af det h. Syn., Metropolit af Kiev og Halicz,	100
FIFE (James Duff Earl of), Banffshire i Scotland	100
FREYMARK (C. A. W.), Gen.-Superintendent og evangelisk Biskop i Posen,	100
GALITZIN (Fyrst Sergius), Curator for Underviisnings-Districtet Moskou,	240
GURNEY (Hudson, Esq.), Vice-Præsident i Antiquarernes Selskab i London,	100
HALL (Roman), Admiral, Gouverneur i Archangel	100
HEINTZE (J. F. E. Baron von), Kammerherre og Regjeringsraad, Slesvig,	100
HORSBURGH (James)*, Hydrograph ved det Engelsk Ostindiske Compagnie,	150
INGRAM (James), Præsident for Trinity College af Universitetet i Oxford,	100
JACOB (Hs. Em.), Biskop af Saratov og Zarizinsk	100

KEMBLE (John M., Esq.), M.A. Trinity College, Cambridge	100
KIRIAKOW (Michel), Collegieraad, Odessa	120
KLEWIZ (W. A. von), Kongelig Preussisk Geheime-Statsminister, Berlin,	120
KOLD (P.), Agent, Kjøbmand og Fiskeri-Udreder	600
LAMB (William, Esq.), St. Thomas i Vestindien	210
LANG (Hugh), M.D., Greenock i Skotland	100
LEATHES (Philip Hamersley, Esq.)*, F.S.A., London	100
LE-BLANC (Thomas, Esq.), LL.D., F.S.A., Advocat, London	100
LERCHENFELD (Hs. Exc. Baron von), Geheime-Statsminister, München	100
LOWELL (Charles), T.D., Sognepræst i Boston i Massachusetts	100
MACEDO (Don Joaquim da Costa de), Secretair ved Vid. Acad. i Lissabon,	100
MENSCHIKOFF (Fyrst Alex.), Admiral, General-Gouverneur over Finland,	150
METCALFE (Sir Charles), Gouverneur over Agra i Hindostan	200
MOLANDER (Johan), T.D., Biskop over Borgå Stift i Finland	100
MOLTKE (Hs. Exc. Greve A. W.), Geheime-Statsminister	100
MOLTKE (Hs. Exc. Greve C. E.), Geheime-Conferentsraad, til Aagaard,	100
MÜLERTZ (A. F.), P.D., Rector ved den lærde Skole i Horsens	100
NAVARRETE (Don Fern. de), Præs. K. Acad. for Spaniens Hist. i Madrid,	100
OUSELEY (Sir Gore), Director i det Asiatiske Selskab i London	100
PETERSON (John), Overdommer paa St. Vincent i Vestindien	100
PETIT (Louis Hayes, Esq.), Medlem af det Kongelige Selskab i London,	200
PLASKETT (Joseph), Major, St. Croix i Vestindien	100
PLUMER (William), Epping, New-Hampshire	100
RAFN (C. C.), Selskabets Secretair	100
REVENTLOW (D. C. E. Greve af), til Brahetrolleborg	100
SANTA-CRUZ (H. E. Andreas), Prot. for den Peru-Boliviske Confæderation,	160
SCHMIDT (P. C.), Proprietair til Windeby og Senator i Tönningen	200
SCHUBERT (Hs. Exc. F. H. von), Generallicutenant, St. Petersborg	100
STIFFT (Friherre A. J. v.)*, Keiser Frands den Førstes Livlæge, Wien,	100
STRÖBERG (C.), Cancellieraad	600
SWINBURNE (Sir John E.), Baronet, Præs. for Antiq. Selskab i Newcastle,	150
THAMSEN (H. D.)*, Etatsraad, Stuttgart	2,020
UVAROFF (Hs. Exc. Sergius), Underviisnings-Minister, St. Petersborg,	100
VAN-DEURS (J. F.), General-Krigscommissair	100
VARGAS (J. F.), M.D., Præs. i Republiken Venezuela i Sydamerica	100
WELLENHEIM (Leopold Welzl von), Hofraad, Wien	100
WERKMESTER (M.), geographisk Landmaaler	100
WILSON (Daniel), D.D., Biskop af Calcutta i Bengalen	100
WINTHROP (Thomas L.), Præs. i det Amer. Antiq. Selskab i Boston.	100
En russisk Statsmand i St. Petersborg	100
En Americaner	500
Fond under Benævnelsen „GRÖNLAND”	600
Fond under Benævnelsen „STAVANGER”	200
Det øvrige Tilvæxt-Fond, dannet af de ordinaire bestandige Bidrag	13,230
SELSKABETS FASTE FOND den 31te December 1839	Rbd. Sölv 28,000